

عنوان مقاله:

شناسایی منابع ژنتیکی متحمل به تنش گرما در ژرم پلاسما گندم نان

محل انتشار:

پژوهشنامه اصلاح گیاهان زراعی، دوره 13، شماره 39 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

مهدی زهراوی - Agricultural Research, Education and Extension Organization

نازنین امیربختیار - Agricultural Research, Education and Extension Organization

یوسف ارشد - Agricultural Research, Education and Extension Organization

غلامعباس مشرف قهفرخی - Agricultural Research, Education and Extension Organization

مهرزاد احمدی - Agricultural Research, Education and Extension Organization

خلاصه مقاله:

تنش گرمای انتهای دوره رشد به عنوان رایج ترین و پر خسارت ترین نوع تنش گرمایی در جهان شناخته شده است. در مناطق جنوبی ایران از جمله خوزستان نیز تاخیر در کشت گندم منجر به مواجه شدن مراحل گرده افشانی و پر شدن دانه با دماهای بالا و افت عملکرد می گردد. گزینش ارقام متحمل به تنش گرما، یکی از راه های مبارزه با این تنش می باشد. در این آزمایش به منظور شناسایی منابع متحمل به گرما، ۲۰۳ نمونه ژنتیکی گندم نان به همراه ۳ رقم شاهد منطقه در دو تاریخ کاشت مطلوب و دیرهنگام (به منظور ایجاد تنش گرمای انتهای) به صورت طرح آگمنت در اهواز کشت و صفات زراعی ارزیابی گردید. نتایج نشان داد که تقریباً تمام صفات مورد ارزیابی در شرایط تنش گرما نسبت به شرایط نرمال کاهش داشتند. در هر دو شرایط نرمال و تنش تعدادی نمونه های ژنتیکی برتر از لحاظ صفات مورد بررسی نسبت به ارقام شاهد مشاهده گردید. نمودار دو طرفه مبتنی بر مولفه های اصلی در شرایط تنش گرما نشان داد که ۶۴ نمونه ژنتیکی به همراه شاهد ها در ناحیه مربوط به ویژگی های برتر از لحاظ وزن دانه پنج سنبله، تعداد گلچه در سنبلچه، تعداد دانه در سنبله، تعداد سنبلچه در سنبله، طول سنبله و ارتفاع بوته واقع شدند. همچنین نمونه های ژنتیکی با استفاده از تجزیه خوشه ای در پنج گروه از یکدیگر تفکیک شدند. مجموع نتایج، حاکی از تنوع بالایی در مواد ژنتیکی مورد تحقیق بود و نمونه های ژنتیکی برتر از شاهد ها در شرایط گرما جهت استفاده در برنامه های اصلاحی آینده، شناسایی گردید.

کلمات کلیدی:

Bread wheat, Diversity, Heat stress, Multivariate statistical methods, تنش گرما،

تنوع، روش های آماری چند متغیره، گندم نان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1291705>

